

Sprid ljus i mörkret!

Fagersta Vårdcentral har firat ettårsjubileum
Möt läkarna Ola Dahlbäck och Johan Omran Radhi
Ralf Weber är kock på Fagersta Stadshotell
Julsånger man inte kan vara utan

Sprid ljus i mörkret!

”Sprid ljus i mörkret” är årets tema för Act Svenska kyrkans julinsamling. Trots krig, mörker och oro i världen finns hoppet och ljuset i människors kamp för en fredligare värld.

Församlingen sprider hopp genom verksamhet som är till glädje och nytta i människors liv. Kyrkans vårdcentral, som har fyllt ett år, ger fagerstaborna en möjlighet att välja vilken vårdcentral de vill söka vård på.

På Fagersta Stadshotell, som också drivs av Svenska Kyrkan i Fagersta, är man mån om att erbjuda god och vällagad mat i restaurangen både till lunch och på kvällstid.

Vid en föreläsning på Lindgården berättade Frida och Tilda Boisen om hur de kämpat mot psykisk ohälsa. Deras berättelse ger hopp för många i en liknande situation.

Längre fram här i julens nummer av församlingstidningen Mitt i livet kan du också läsa om hoppfulla julsånger man inte kan vara utan.

I advent och jultid tänder vi många ljus. Små lampor blir fina dekorationer och stearinljus sprider både ljus och värme. Varje gång vi tänder ett ljus hjälper vi till att skingra mörkret en aning. Det är en så fin symbolik i uttrycket ”Det är bättre att tända ett ljus än att förbanna mörkret”. För även om vi ibland inte kan låta bli att förbanna mörkret, så kan vi hjälpa till att sprida hoppet om en bättre värld genom en liten ljuslåga. Tänk på det nästa gång du tänder ett ljus eller en lykta.

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Fråga juristen

Vanliga frågor kring arvskifte

I förra numret berättade jag om bouppteckning som ska upprättas när en person avlidit. När bouppteckningen har registrerats hos Skatteverket är den en legitimationshandling för dödsbodeläggarna och bouppteckningen visar vilken eller vilka personer som bestämmer i dödsboet.

Om det är två dödsbodelägare eller fler så ska man enligt lag upprätta ett arvskifte för att fördela kvarlåtenskapen. Ett arvskifte är ett avtal mellan dödsbodeläggarna (arvtagarna) där man bland annat skriver ner vad man enats om gällande fördelning av arvet, vem som ansvarar för vad samt beräknar hur mycket var och en ska ha. Detta arvskiftesavtal används sedan för att exempelvis ansöka om lagfart för en fastighet för en eller flera av dödsbodeläggarna och/eller som underlag för banken vid fördelning.

En arvskifteshandling är ett privat dokument, till skillnad från bouppteckningen som blir

Ida Jäder, jurist

en offentlig handling i och med registreringen hos Skatteverket. Arvskiftet är dödsboets interna överenskommelse hur den avlidnes kvarlåtenskap ska fördelas och alla dödsbodelägare måste godkänna det (genom underskrift) för att det ska kunna genomföras.

Alla dödsbodelägare måste således vara överens om hur kvarlåtenskapen ska fördelas och godkänna arvskiftet för att det ska gå att genomföra fördelningen. Det räcker att en av dödsbodeläggarna inte godkänner arvskiftetsåkanarvinte utbetalas. Om dödsbodeläggarna själva inte kan enas så kan man vända sig till Tingsrätten och ansöka om en skiftesman. En skiftesman är vanligtvis en jurist eller advokat och denne kommer att kunna tvinga igenom ett arvskifte.

Kyrkans Juridiska Byrå hjälper bland annat till med att upprätta bouppteckning och arvskifte.

*Kyrkans Juridiska Byrå tel 0223-434 76
För tidsbokning kontakta sekreterare
Maria Ulestig Eriksson kl 8-12.*

Fagersta Vårdcentral firade ett år

Den 6 november var det öppet hus på Fagersta Vårdcentral för att fira att verksamheten har varit igång i ett år. Ett hundratal personer besökte vårdcentralen den här kvällen och många passade på att vaccinera sig och att lista sig på vårdcentralen. Det fanns också möjlighet att kolla sitt blodsocker, sitt blodtryck och sin lungkapacitet.

Personalen minglade bland besökarna som passade på att ställa frågor både om vårdcentralen och andra frågor om hälsa och sjukdomar.

Birgitta Danielsson står först i kön till ett av mottagningsrummen där besökarna kunde kolla sitt blodtryck.

Jan Pettersson och Siv Gustavsson får vänta en stund på att få sitt blodtryck kollat.

Verksamhetschef Mats Dahlqvist i samspråk med en besökare.

Distriktsköterska Lena Hilmersson förbereder för fler besökare på drop in-vaccinationen. Ca 80 personer passade på att vaccinera sig mot covid-19, influensa och/ eller pneumokocker.

Det var god stämning kring fikabordet och rulltårtan var uppskattad.

Bilden till höger: Cecilia Svanlind Törn, distrikts- och diabetessköterska, testar blodsocker och blodtryck på de som vill. På bilden är det Johan Källman som kollar blodtrycket.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Johan är läkare som talar både arabiska och svenska

Johan Omran Radhi började arbeta som läkare på Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan den 1 november. Han kommer ursprungligen från Irak och har verkat som läkare på tre olika kontinenter. Johan talar både arabiska, svenska och lite engelska.

–Jag är glad när jag kan hjälpa patienter. För några dagar sedan var det en person som var så tacksam för min hjälp att han sa; "Johan, får jag krama dig?" Då känns det bra, säger Johan, som tackvaresitt modersmålarabiska kan hjälpa arabisktalande fagerstabor, som inte pratar så bra svenska. Det är viktigt att man förstår varandra när man besöker en läkare.

Verkade som gynekolog i Irak
I Irak arbetade Johan som gynekolog och på grund av att han tillhörde en kristen baptistkyrka i ett muslimskt land, så tvingades han och familjen att fly. De hamnade i Libyen i Afrika och där kände sig Johan som en kung. Han arbetare som föreläsare på ett universitet och hade bra betalt och en fin bostad. Men det var otryggt för barnen att leva som kristen i ett muslimskt

land, och när Johan fick tips av sin svåger, som arbetade som läkare i Sverige, om att komma till Sverige, så valde han och hans fru att flytta hit. Det var i slutet av år 2000. De kom som illegala flyktingar och Johan berättar att de behandlades nedvärderande på flygplatsen. Det första året i Sverige var tufft. De överklagade beslutet om utvisning och ett år senare kom beslutet i Högsta domstolen som gav familjen permanent uppehållstillstånd och de fick stanna i Sverige.

Han har bott med familjen i Fagersta sedan 2007. De bodde tidigare i Krylbo, men efter att deras hus utsatts för mordbrand så valde de att flytta till Fagersta. Hans fru jobbar som köksbiträde på en skola i Fagersta och de tre vuxna barnen är utflugna. Två av dem arbetar som läkare och en är lärare.

Kämpade för legitimationen

Johan fick kämpa för att få sin läkarkompetens godkänd i Sverige, och allra först var han förstås tvungen att lära sig svenska.

– Jag var entusiastisk när jag kom till Sverige, men det var svårt. Det var ett helvete att lära sig språket, det var svårare än min

specialitet inom yrket, berättar Johan.

Under något år hade han en praktikplats som gynekolog på sjukhuset i Falun, men fick inte legitimation som läkare förrän han gjort sina år som allmänläkare på vårdcentralen i Hallstahammar. Efter fem år ansågs han till slut vara klar med utbildningen till allmänspecialist, och han fick sin läkarlegitimation. Johan har även jobbat som stafettläkare på en privat klinik i Karlstad, och under åtta år var han företagsläkare i Ludvika. Idag är han anställd på församlingens vårdcentral som allmänläkare med bred specialitet.

Har nytta av erfarenheterna

Johan menar att han självklart har nytta av sin bakgrund i kontakten med patienter.

–Om jag träffar någon med stress-symtom så kan jag utifrån min egen erfarenhet uppmana till att inte ge upp, och berätta att vi klarade oss.

–Jag älskar mitt jobb och personalen här är fin och trevlig. Jag känner mig välkommen och uppskattad, säger Johan.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Ola är medicinskt ansvarig läkare på vårdcentralen

Läkaren Ola Dahlbäck började arbeta på Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan i oktober och har rollen som medicinskt ansvarig läkare.

Han är specialist i allmänmedicin och har under många år jobbat som läkare på olika vårdcentraler. Det började på vårdcentralen i Skinnskatteberg där han gjorde sin AT-tjänst. Han hade tänkt att han skulle bli psykiatriker, och det var under pågående utbildning som han blev tillfrågad om att vikariera på vårdcentralen i Skinnskatteberg, där han alltså hade varit tidigare. Och där blev han kvar som familjeläkare i tio år. Han har även jobbat på en privat vårdcentral i hemorten Fjärdhundra.

Har jobbat i Hedemora

Senast var han hyrläkare på vårdcentralen i Hedemora där han arbetade tillsammans med två distriktssköterskor, som även de har börjat på vårdcentralen i Fagersta. -Det var Karolina Olsson som först började här och tipsade både mig och distriktssköterskan Cecilia Svanlind Törn om att det här var en trevlig vårdcentral, och så fick vi möjlighet att jobba tillsammans igen. Det är kul att komma till ett ställe där allting inte redan sitter i väggarna utan vi kan vara med och påverka. Det är ett positivt gäng som jobbar här, säger Ola.

Ola tycker att jobbet som läkare på en vårdcentral är det bästa jobbet man kan ha. -Som distriktsläkare möter du samma människor i olika livsskeenden. Det är väl lite lika som att prästen möter människor från vaggan till graven. Man lär känna många patienter och det är värdefullt både för patienten och för mig som läkare. Ola upplever också att han har nytta av sin utbildning till psykiatriker i rollen som allmänläkare.

Bra på att se farliga tillstånd

Det händer att patienter som kommer till vårdcentralen med lindriga diffusa symtom blir frustrerade när läkaren inte kan ställa en exakt diagnos och tala om vad symtomen beror på. Inom primärvården är man inte specialist på ofarliga botbara tillstånd, men man är bra på att se när ett tillstånd är farligt. Många ofarliga tillstånd är dessutom

sjävläkande, menar Ola. -Vi är väl tränade på att känna igen symtom på farliga tillstånd, förklarar Ola lugnande.

Många skinnskattebergsbor känner igen Ola från tiden i Skinnskatteberg, och blir glada över att träffa honom igen på den här nya vårdcentralen i Fagersta.

Ola är 57 år och bor på en bondgård i Fjärdhundra där han har några kor, närmare bestämt en tjur, fyra kor och fyra kalvar av rasen highland cattle. Ola är numera singel och ibland är det praktiska jobbet med korna lite bökitigt att sköta på egen hand, men med hjälp av traktorn går det mesta att lösa. De tre vuxna döttrarna har flyttat hemifrån. I huset bor även fyra små chihuahua-hundar, som Olas föräldrar tittar till på dagarna när Ola är på jobbet.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Ralf Weber är kock på hotellet

Ralf Weber är kock och kökschef på Fagersta Stadshotell. Han ansvarar för köket, maten, beställningarna, menyn och allt som hör till restaurangen. Han är chef men beskriver sig själv som en allt-i-allo.

Kökschef Ralf Weber gräddar vaniljpannkakor till dagens lunch på Fagersta Stadshotell.

-Jag är ingen titelutövare. Jag är en allt-i-allo och gör allt som behövs och lite till, ler han. Jag är beredd att ta i när det behövs, både tidiga morgnar och sena kvällar.

Han vill laga bra mat och trivs allra bäst i ett team som har samma ambition när det gäller kvalitet på maten och lite kreativitet i hur man presenterar mat och desserter lite annorlunda. Tack vare att han genom åren har jobbat på flera olika restauranger i Fagersta så har han skaffat sig erfarenhet och kunskap om vad som funkar bra och vad som är mindre gångbart.

Dagens lunch varje vardag

Lunchserveringen på hotellet är uppskattad bland fagerstabor och veckopendlande hantverkare. Här serveras husmanskost tillagad från grunden. Med två olika rätter varje dag

och en fräsch salladsbuffé lockar lunchrestaurangen allt fler gäster, mellan 80 och 180 personer varje vardag. Ralf vet väl att det är färre lunchgäster på måndagar och att vissa rätter drar mer folk.

-Grillbuffé och schnitzel lockar alltid många hungriga besökare, säger han. Det är inte lunchserveringen som ger de stora inkomsterna, men den är viktig för förtroendet och restaurangens rykte att vi är bra på mat. Stan är liten och man måste vara rädd om varje gäst.

Svenska råvaror

Så långt det är möjligt används svenskt kött och svenska råvaror. De är ofta dyrare att köpa in, men det är ett viktigt ställningstagande som ingår i ägaren Västanfors Västervåla församlings hållbarhetsarbete.

Tre anställda i köket bemannar dagens lunch fem vardagar i

veckan plus att restaurangen är öppen med à la carte-meny sex kvällar i veckan – måndag till och med lördag. Flera i personalgruppen hjälper till att plocka disk, servera och stå i baren. Sommartid är det svårt att få folk till hotellets restaurang på kvällarna, då vill folk hellre gå till Hamnkrogon, men musikquizen under höst och vinter är populära. Kvällarna med julbord har i år varit så gott som fullbokade. Klassträffar förekommer och födelsedagsfester när någon fyller jämt. Det händer också att grupper som bor på hotellet bokar middag med en särskild meny, och då ordnar Ralf så att det blir som de vill ha det.

De direktsända sportevenemangen i bistron kan utvecklas och i början av nästa år kommer hotellets restaurang att erbjuda teambuilding med matlagning för grupper.

Salladsbuffé med både svenska smaker och inspiration från Mellanöstern. Dagens lunch serveras måndag–fredag kl 11–13.30.

–Det kan vara en grupp arbetskamrater eller vänner som vill träffas och umgås genom att laga mat och äta tillsammans. Vi har tidigare haft alla möjliga människor här från världens alla hörn. Det kan vara lite skoj, säger Ralf.

Lång erfarenhet

Ralf är en känd kock i Fagersta och han berättar att han började sin bana i samma hus som han jobbar nu, men då hette det Scandic hotell. Han jobbade under en period på Malingsbo värdshus och har jobbat till sjöss som kock på Siljalines båtar. Senare drev han under åtta år Kapellbackens krog tillsammans med två vänner. Sen var han tillbaka i köket i det som hette Brukshotellet, som nu är Fagersta stadshotell. Han har även jobbat på Sodexo, som driver Secos och Atlas Copcos personalrestaurang.

Han tröttnade lite på det och när han blev tillfrågad av hotellchefen Camilla Andersson om han ville bli kökschef, så tackade han ja. Under en period i samband med coronapandemin provade Ralf även på att jobba som behandlingsassistent på Sundboskolan.

–Jag fick en inblick i hur det var där och fick nya vänner, berättar han.

Förtroende för ägaren

Ralf är gift sedan mer än 30 år och två av hans fyra vuxna barn har gått på församlingens friskola Lindgårdsskolan.

Han var inte tveksam till att tacka ja till jobbet som kökschef på grund av att det är en församling i Svenska kyrkan som driver hotellet. Han såg det snarare som en seriös ägare. Han har kontakter i gruppen bland de förtroendevalda, så han kände

sig trygg med det.

Det som är roligast med jobbet är att det är omväxlande, tycker Ralf.

–Jag lagar mat och bakar olika sorters bröd, även sötbröd och desserter. Jag gillar sött! säger han och avslöjar att han gärna gör egnapraliner om han får möjlighet att vara i fred. Under tillagningen är det nämligen väldigt känsligt med temperaturen som ska skifta i olika delar av processen, och det gäller att vara noga med det för att resultatet ska bli bra.

Fagersta Stadshotell drivs sedan augusti 2023 av Västanfors Västervåla församling, Svenska kyrkan i Fagersta.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Kung ideell

still going strong

Hans far var frivillig under vinterkriget i Finland 1941 och nu har den frivilligheten gått i arv till sonen. Men scenen är inte kriget utan teatern för Leonard Ljungdahl som kan fira mer än 40 år som amatörskådespelare. Dessutom ställer han gärna upp och hjälper en medmänniska om han kan.

Denne hårlösa gentleman är född och uppväxt i Söderbärke där han fick gå i Huggnora skola.

-Vi var bara tolv ungar, så vi blev som en syskonskara som lekte med alla och mycket bus var det redan då, säger Leonard och hans röst ligger hela tiden på gränsen till humor och skratt.

Han är en mästare på att knorra till det så att tillvaron blir lite mer lustig. Det innebär inte att han inte är en seriös person, tvärtom, Leonard ser livet som något stort.

-Tänk att få vakna varje morgon och stiga upp till en ny dag, det är verkligen en gåva.

Till morgonrutinerna hör att promenera för att få syre till kroppen. Han kämpar mot sjukdomen KOL men det har han accepterat och låter det inte ta ner hans humör.

Tillfälligheter

Leonard ställde upp och körde en kompis till Klackberg i Norberg för att kompiserna skulle repetera en roll i Spelet om norbergs-strejken 1891. Året var 1982. Efter tre dagars körning kom två bastanta killar fram och satte sig på varsin sida om honom och sa att han skulle ersätta en person som blivit sjuk.

-Jag blev skräckslagen för jag trodde jag måste lära mig hela pjäsen utantill, men det var ju bara mina repliker, det handlade om.

Den första rollen

Den första rollen som Leonard fick spela var en frälsningsofficer som hette Samuel Öhman. Sedan blev det olika pjäser av Bertolt Brecht och Leo var med i samtliga. I en av scenerna fick han sitta i ett badkar av trä i det tillstånd som Gud skapat honom. Där satt han naken och plötsligt steg en kvinna upp i publiken och med hög röst sa hon "det var en hävlig en" (modig). Det var enda gången Leonard tappade fattningen och kom av sig. Året därpå fick han göra påven i pjäsen om Galileo Galilei. Teater under sommaren innebar fullt med folk, rörelser, händelser och gemenskap över gränserna.

-Vi blev som en enda stor familj alla som var engagerade.

Norrby teater

På vintern flyttade Leos teaterengagemang in på Norrby teater i Fagersta. Där kom han att bli ett inventarium både som skådis och som ordförande i föreningen. I över 40 år var han med och byggde upp verksamheten och det utan att tveka. Hans övertygelse om att teater är en form av "lära för livet" grundar han i sina egna erfarenheter. Att stå på en scen och våga vara någon i en roll påverkar och förändrar en människa till större öppenhet för andra.

-Att leva sig in i en annan människas liv skapar förståelse för andra och särskilt för det som finns innanför skalet.

Att förstå det mänskliga livet genom teater har varit den största drivkraften för Leonard som amatörskådis. Han framhåller att engagemanget har berikat honom som människa.

-Jag har fått tillbaka tio gånger vad jag själv har gett, det är en bra investering på ett engagemang.

Många roller

Hur många roller han spelat på Norrby teater vet han inte, men många är det och han säger att det roligaste av allt är att spela barnteater. Så börjar minnena från föreställningarna ploppa upp med alla kommentarer som barn sagt vid föreställningarna. Vi skrattar enda nerifrån magen över det dråpliga och vassa replikerna som kommit ur barns munnar, ibland som ett sanningsord. Det går bara att konstatera att barn kan vara underbara i sin spontanitet men det gäller för en skådis att vara beredd på allt och inte få tunghäfta när ett barn säger något. Den barnföreställning som ligger närmast Leonards hjärta är Peter Pan där han fick göra rollen som Kapten Krok.

Rollen som Samuel Öhman var den första rollen för Leonard.

"Det var en hävlig en" sa hon i publiken och jag kom alldeles av mig.

Leonard Ljungdahl har hållit på med teater i över 40 år.

Med – människor

Ett annat engagemang som Leonard har är att möta människor på ett ärligt sätt och kanske kunna sträcka ut en hjälpare hand. Det ger honom tillfredsställelse att kunna lyssna och visa sitt deltagande. Under sin tid vid Seco Tools åtog han sig uppdraget att vara stödjare till arbetskamrater som hade problem med alkohol, skilsmässa och relationskonflikter. Det är en egen dramaturgi som Leonard ser det. Varje människa har sitt drama oavsett om det utspelas på en teaterscen eller på en annan scen som i en familj och i ett hem. Alla har sin pjäs att spela även om vederbörande är helt omedveten om det. Att få möta andra kan ge ett nytt ljus, tänker Leonard, och hänvisar till de många gånger som han fått respons från hjärtat av andra.

Förändringar i tidsandan

Jag frågar denna idealist varför ingen längre vill engagera sig i föreningslivet eller i kulturella projekt. Svaret jag får är att nutidsmänniskan är för fokuserad på pengar och vill ha betalt för varje utfört arbete. Därmed dör engagemanget och idealiteten och ersätts med ett materiellt tänkande som pengarna är en symbol för. Den som ställer upp ideellt gör det av kärlek och får glädje i utbyte som inte kan köpas för pengar. Det är Leonards fasta övertygelse och erfarenhet.

-Vad ska det tjäna till om penningpåsen är full men hjärtat helt glädjelöst? säger han och tittar mig stint i ögonen.

Jag kan bara hålla med och inse att jag har en person framför mig som tillhör ett annat samhälle med ett annat tänkande om livet.

Sedan konstaterar jag att det blev ett fint möte med en person som fortfarande håller fast vid "sin skola." Gemenskapen kring teatern ger en känsla av en storfamilj som vågar leka. Nu är det i teaterns form som leken kan fortsätta och har fortsatt för Leonard, och hans ord om att ha fått tillbaka tio gånger av vad han själv har gett klingar fortfarande i min öron.

-Att ha tid för andra är det viktigaste, för mig finns inte ursäkten att inte ha tid, sådan är jag. Vi skiljs åt och jag kan höra dalmålet klicka ut som en koral som stiger mot kyrkvalvet.

Per-Arne Bengtsson

Texten har tidigare varit publicerad i Fagersta-Posten.

Leonard Ljungdahl är även engagerad som förtroendevald och kyrkvård i Västanfors Västervåla församling.

Julsånger och julpsalmer som

Under juletiden, och då menar jag tiden från första söndagen i Advent och till Trettondagen, sjunger och lyssnar vi på mycket stämningsfull julmusik. Det kan vara psalmer, visor, konserter mm. Ibland lyssnar vi när någon annan sjunger och ibland står vi själva för sången.

Julsångerna är av väldigt skiftande slag. En del är väldigt skojfriska och hurtiga med glas som ska slås i och ibland är de vemodiga och nästan lite sorgsna på gränsen till pekorala. Självt tycker jag att de sånger jag minns från min barndom är lite vemodiga, men det beror nog på att min mor gärna sjöng sånger som var lite vemodiga och om man spelade någon julskiva på den gamla radiogrammofonen så nog var den också lite vemodig. Ett exempel är "När ljusen skall tändas där hemma".

Min favorit är ändå "Gläns över sjö och strand". Den har allt som en premiumpsalmska ha; vacker melodi, berättande text och så händer det mycket i melodin, allra helst inledningstakterna till varje vers när det liksom "pumpar på" med det karakteristiska så kallade dominantseptimaackordet. Det är faktiskt magi!

Men vad tycker andra? Jag träffar två par som får berätta vilken julmusik de inte kan vara utan.

Göran och Ann-Mari Wallin

Först ut är Ann-Mari och Göran Wallin. De brukar ofta besöka kyrkan vid juletid och då gärna julottan i Västervåla. Jag frågar dem hur en vacker julpsalm ska vara. -Den ska vara glad och glädjefylld, säger Ann-Mari. Göran håller med men tillägger att den gärna får vara lite pampig och lättsjungen. Båda tycker också att den ska vara traditionell och menar med det en psalm som alltid återkommer, år från år och som man riktigt längtar efter att få sjunga.

Vilken är den vackraste och mest stämningsfulla favoritpsalmen eller sången om man måste välja en? Utan att tveka säger Ann-Mari "O Helga Natt" eller "Adams Julsång" som den egentligen heter.

-Den är så pampig och har så vacker melodi. Dessutom är texten väldigt ståtlig, säger hon. Göran å sin sida har "Stilla Natt" som sin favorit. -Den är så rogivande och eftertänksam, därför tycker jag så mycket om den, säger han. Nu har de berättat om sina favoriter och jag undrar om de också kan texterna på dem? Direkt börjar Ann-Mari gnola på "O Helga Natt" och texten kommer strax. Efter några strofer kan varken jag eller Göran hålla oss utan börjar sjunga med så det blir en liten kör i vardagsrummet hemma hos dem. Göran är inte sämre han; när han klockrent sjungit några takter på "Stilla natt" återuppstår den lilla kören igen. Vi är väldigt eniga om att julen innehåller fantastiskt mycket vacker musik.

man inte kan vara utan...

Ann-Sofie och Olle Olsson

Ute i Halvarsviken i Ängelsberg bor Ann-Sofie och Olle Olsson och jag är intresserad av vad de tycker om för julmusik. Vid deras köksbord slår vi oss ned och pratar om julens musik och Olle säger att han gillar de gamla psalmerna som han sjöng i skolan bäst. Han minns dem så väl för på den tiden fick man lära sig dem utantill och det var ju bra träning för minnet.

Ann-Sofie å sin sida definierar bra julmusik kort och koncist med "det ska låta som när Vincent sjunger" och då menar hon såklart alla gånger när körmedlemmen Vincent Sjöström sjöng "O helga natt" på julottan i Västervåla kyrka. Under julhelgen är Julottan kl 07.00 i Västervåla kyrka något

som de aldrig missar. Lika obligatorisk är Julbönen på julafton då "Änglakören" sjunger. Det är en liten kör från byarna runt omkring som endast sjunger under julen och som funnits i Västervåla i nästan 30 år. Från början bestod den av bara 5-6 flickor. Senare tillkom fler och fler och kören växte. Roligt är att en viss förnyring skett då några av körmedlemmarna fått barn som nu också sjunger med i Änglakören. Även på julottan brukar några av dem förstärka kyrkokören på läktaren.

Sången "O helga natt" är alltså ganska central i det olssonska hemmet. Båda två håller den som den vackraste och mest stämningsfulla julsången, men om det inte är Vincent som

sjunger den så ska det absolut vara Jussi Björling, annars får det vara, säger de. Apropos traditioner så berättar de om en årlig tradition och den är att man sent på kvällen före julafton, gärna så nära tolvslaget som möjligt sätter på skivan med Jussi Björling sjungande "O Helga Natt" och samtidigt som man lyssnar på Jussi hör det till att man dricker en liten whisky och säger "God Jul!"

Vi avslutar det trevliga samtalet med att tillsammans gnola oss igenom "O Helga Natt" och det blir riktigt stämningsfullt i köket när solen sakta sänker sig ned vid skogsbrynet utanför deras hem.

Text och foto: Staffan Riddersporre

Sprid ljus i mörkret

”Och ljuset lyser i mörkret. Och mörkret har inte övervunnit det.” Joh 1:5

Vi lever all under samma himmel men verkligheten ser olika ut. I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt. Just nu pågår omkring 200 väpnade konflikter i världen. En fjärdedel av jordens befolkning lever i konfliktdrabbade områden. Som världsvid kyrka och internationell biståndsaktör har Act Svenska kyrkan unika möjligheter att skapa förändring. Tillsammans med lokala kyrkor, organisationer och människorättsförsvarare agerar vi för fred. Julinsamlingen pågår mellan första advent och trettondedag jul.

Sprid ljus i mörkret! Swisha din gåva till 900 1223.

Flickor får inte gå i skolan

Maggie Moheb arbetar nära Egyptens mest utsatta unga flickor. – Den största utmaningen vi har här är att flickor inte får gå i skolan. De får knappt lämna huset. Den äldre generationen tror inte på medicinsk vetenskap så hälsovård och hygien är väldigt eftersatt bland flickor. Attityder sprids om att det är normalt att flickor är utbildade och till och med vissa sjukdomar ses som normala för flickor att ha.

På den egyptiska landsbygden finns många byar som varken har skolor, sophantering eller ordentliga vägar. Människor har inte fått lära sig att läsa och skriva, och flickor diskrimineras i stora delar av samhället. Act Svenska kyrkan arbetar med lokala partner för att stötta befolkningen. Det handlar exempelvis om jordbruksutveckling och småföretagande, men också om utbildning i läs- och skrivkunnet och om att stärka kvinnors och flickors rättigheter.

Foto: Ariu_Egypten/Ilkon

Medmänsklighet i mörkret

Act Svenskkyrkans insatser runt om i världen finns på några av världens mest utsatta platser. Människor inom projekten delar hjärtskärande livsberättelser om hur de tvingats se sina makar föras iväg till fängelse på oförklarlig grund, se sina mammor våldtas av beväpnade gerillagrupper, se sina barn tysta dö av svält.

Trots mörker och oro i dessa konfliktdrabbade samhällen finns hoppet alltid närvarande inom projekten. I medmänskligheten. Samma kvinna som just berättat om det vidriga våld hon tvingats utstå på grund av konflikterna i sitt samhälle, sätter sig sedan bredvid en ung mamma och stöttar henne att planera för framtida försörjning. Samma man som just återberättat hur han växt upp under helt omänskliga förhållanden, ställer sig sedan upp och talar inför ungdomsgrupper om hur fred och försoning börjar i oss själva. Ljuset finns där – i människors kamp för en fredligare värld.

Våld och hunger

Loparimoi Peter Mourice
från Sydsudan arbetar med fredsbyggande och resiliens på lokal nivå.

Sydsudan har präglats av både våld och matosäkerhet under många år. Kvinnor och barn är särskilt utsatta. Här jobbar Act Svenska kyrkans lokala partnerorganisation Community Development Support Services (CDSS) brett och långsiktigt för att få till varaktig fred, hållbar försörjning och jämställdhet.

Loparimoi är en stark förändringskraft i både sitt och andras liv. Efter en tuff uppväxt i flyktingläger och många svåra förluster leder han i dag projekt för fred och jämställdhet. Arbetet handlar bland annat om ungdomsgrupper för att främja dialog och integration. Tillsammans med Loparimoi verkar Act Svenska kyrkan för ett fredligt och rättvist Sydsudan.

Foto: Erika Nord/Ikon

Kremationsugnen är renoverad

Under hösten har kremationsugnen vid Skogskapellet blivit renoverad. Under två veckors tid stod krematoriet i Västanfors stilla medan renoveringsarbetet pågick, och de kistor som skulle ha kremerats i Fagersta, kördes till krematorierna i Ludvika och Västerås.

Jon Murto och Jan Öhman bredvid den utrivna kremationsugnen.

Det var Ulf Dalén, Jon Murto och Jan Öhman från firman JOM Energiconsult som utförde jobbet. De reser runt i hela Norden för att genomföra besiktning, service och reparation av industriugnar. Arbetarna är lättsamma och berättar gärna om arbetet.

-De allra flesta i Sverige väljer att låta kremera sina döda och krematorieanläggningarna innebär en viktig samhällsfunktion. Det måste fungera och någon måste göra jobbet, konstaterar Jon Murto. -Det är jobbigast att riva ur det gamla teglet. Det är tungt, dammigt och otrevligt, säger Ulf Dalén medan han börjar mura med nya tegelstenar och nytt murbruk i den trånga gången där rökgaserna ska

passera från ugnen till skorstenen. Utanför byggnaden står en container full med sönderbrutet tegel som rivits ut. Det är ungefär 14 ton tegel som ligger där, och lika mycket nytt tegel ska muras upp längs ugnens väggar igen.

Renoveringen på 1,5 miljoner kronor är kostsam men nödvändig. Det är sju år sedan kremationsugnen i Västanfors renoverades och det måste göras regelbundet. Jon berättar att det är tegelbruket som måste bytas för att ugnen ska fungera med bästa effekt. En oljebrännare tänds elden i ugnen och själva murverket skapar en temperatur på 800 grader, och det är värmen från teglet som gör att kistan sedan fattar eld.

Jan Öhman sågar till isolering som ska monteras i ugnen.

Närmare 14 ton tegel har bytts ut i kremationsugnen.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Ulf Dalén har rivit bort det gamla teglet ur kremationsugnen och sätter i ny isolering och murar upp nya innerväggar med hjälp av nytt tegel.

Fakta

- Krematoriet i Västanfors byggdes 1935 och är Sveriges äldsta landsortskrematorium. Renoveringar har genomförts flera gånger genom åren. En större renovering av krematoriet och begravningskapellet gjordes 1967. En ny krematorieugn med bättre rening och större kapacitet togs i bruk 2006, då rökgaserna renades från kvicksilver med hjälp av selen. 2013 installerades ytterligare en ny reningsanläggning i krematoriet efter beslut från Länsstyrelsen. Rökgasreningen sker idag med hjälp av kolfilter för att uppfylla gällande miljökrav.
- Västanfors Västervåla församling kremerar även åt andra församlingar och totalt utförs ca 1500 kremationer om året.
- En kremation tar ca 1,5 timme och temperaturen i ugnen går upp till 1050 grader.

Välbesökt föreläsning med Frida och Tilda Boisen

Den 14 november bjöd Fagersta kommun och Västanfors Västervåla församling in till en oförglömlig föreläsning med Frida och Tilda Boisen på temat psykiskt mående.

Många intresserade fagerstabor lyssnade på föredraget om psykisk hälsa.

Föreläsningen, som är en del av vår satsning på föräldrastöd och psykisk hälsa, bjöd på en känslomässig berg- och dalbana – både sorglig och gripande, men också fylld av humor och hopp. Frida och Tilda Boisen delade med sig av sin personliga resa och tog upp viktiga ämnen som relationen mellan föräldrar och barn, psykisk ohälsa och vikten av att våga prata om svåra saker. Publiken fick med sig både tårar i ögonen och nya insikter om att bygga starkare band och stötta varandra i vardagen. Kanske är du en framtida hjälte?

-Vi är så glada att få vara en del av detta viktiga arbete i Fagersta, sa Frida och Tilda Boisen.

Kvällen var en påminnelse om att även i de svåraste stunder finns det utrymme för hopp och försoning – och att ingen är ensam i sina utmaningar. Och ensamma var vi långt ifrån, då det var en stor uppslutning med många besökare.

Flera aktörer medverkade

Under kvällen fanns även möjlighet att träffa och prata med flera lokala aktörer som kan ge stöd om du kämpar med ditt psykiska mående. På plats fanns kommunpolis Anna Larsson samt representanter från anhörigstödet Nova, ungdomsmottagningen, vuxenpsykiatri och kommunens öppenvård.

Tack till alla som bidrog

Ett varmt tack till alla som deltog och delade med sig under kvällen! Föreläsningen finansierades med riktade, statliga medel och är en del i kommunens arbete med att stärka föräldrar och familjer och främja psykisk hälsa.

*Text och foto: Lena Bylund
kommunikatör Fagersta kommun*

Boken "Aldrig släppa taget"

Sent en fredagskväll i januari 2021 inkommer ett samtal till SOS Alarm. En tonårig flicka har kastat sig ut genom ett öppet fönster.

Ärligt, nära och med oförställd öppenhet skildrar Tilda och Frida Boisen med egna ord upptakten och efterspelet till den ödesdigra natten. Mor och dotter förenas i en livsviktig resa för att förstå varandra, för att förstå sig själva och för att hitta tillbaka till livet.

Aldrig släppa taget är en berättelse som krossar tabun och skam om psykisk ohälsa. Det är en berättelse om en tonårsdotter som kämpar för sitt liv. Om föräldrar som krigar för att hjälpa men inte når fram. Om ett samhälle där resurserna inte räcker till, där unga blir satta på vänt, med de mest fruktansvärda av konsekvenser. Men mest av allt är det en berättelse om kärlek, ork och hopp.

Tilda Boisen låter läsaren ta del av sin inre kamp och bidrar i hög grad till att skapa förståelse för hur livet kan kännas och se ut inuti och utanpå en ung person som kämpar med psykisk ohälsa och för att göra sin röst hörd. Författarnas känslor och upplevelser skildras naket och ärligt och sättet på vilket de beskriver sina olika upplevelser av samma händelser visar hur svårt det kan vara att göra rätt när allt känns fel, trots goda intentioner.

De sju dödssynderna *Högmodet – Superbia*

De sju dödssynderna

Under medeltiden hade kyrkan stor makt över folket och en individ var inget annat än en del av ett kollektiv. Hantverkarna hade sina gillen, städerna organiserade sina områden, kungar och furstar hade alla sina små riken. Det var ständig oro med fejder, krig, katastrofer av olika slag till exempel digerdöden.

Det var två perioder som kom som en våg över Europa och över 25 % av befolkningen dog. Tidsandan fylldes med skräck inför döden och alla försökte förstå vad som hände. Det öppnade upp för syndabockstänkande. Gud ville straffa folket för deras synder och kyrkan var inte sen att dra nytta av situationen. På den tiden hade kyrkan politisk makt, och utsedd av Gud som redskapet för världens frälsning ville man lägga hela den kristna världen under sig.

För att stärka sin position som den ledande och övergripande politiska kraften, så skulle det manifesteras i stora kyrkobyggnader. Det var anledningen till att S:t Petrikyrkan i Rom kom till. Byggnaden var större än något annat som världen skådat, och till den krävdes pengar av ofantliga mått. Kyrkans lära var att syndare fick brinna i Purgatoriet som var ett reningsbad från synden. Tiden kunde förkortas i skärselden genom att man köpte sig avlat som kyrkan sålde. För att stärka efterfrågan så lanserades långa listor på vad som var symptom på syndens härjningar. Försäljningen av avlat gick strålande ända tills Martin Luther dök upp på scenen.

Högmodet – Superbia

Huvudsynderna är de så kallade dödssynderna som det egentligen inte finns någon förlåtelse för, men att göra bot var ändå ett måste.

Den första synden är Högmodet och vi känner igen ordspråket "högmod går före fall." Orsaken är en form av förblindelse som skymmer omdömet och blir en lögn omkring den egna förmågan. Den högmodige är så kallat omnipotent, allomfattande, i sin egen kraft och tro på den egna förmågan. En människa som lever i högmod får också en förkortad tidsuppfattning. Vederbörande tror att positionen att stå högst upp över andra människor kommer att vara för evigt. Högmodet gör att en människa inte kan lyssna till andra eller ta in andras åsikter utan måste köra vidare på sin egen linje.

Med vårt moderna språkbruk skulle vi kunna säga att vederbörande måste köra ända in i väggen, det finns inget annat alternativ. Högmod heter på latin **superbia** och har gett oss det svenska ordet "**suberb**" som betyder storartad. Att högmodet lever i vår värld och har en stor utbredning kan vi lätt konstatera. Denna så kallade **hybris**, från grekiskan, är farligare än den värsta atombomben. En människa som fångats av hybris har tappat förankringen med den jord som fötterna står på. Det blir en reducering till ett huvud utan kropp vilket är en sanning i sig trots avlatsbrev och missbruk. Dödssynden har en högkonjunktur idag som skrämmer.

Per-Arne Bengtsson, präst

Birgitta Hellman går i pension

Birgitta Hellman har jobbat som diakoniarbetare i församlingen i sju år och vid årsskiftet går hon i pension.

–Jag är så tacksam för att jag blev tipsad om det här jobbet och att kyrkoherden kände förtroende för mig, säger Birgitta.

Jobbade inom äldreården

Då var hon 60 år hade jobbat många år inom kommunal äldreomsorg i flera kommuner. Diakonijobbet i församlingen var också inriktat mot äldre och det passade Birgitta. De grupper som hon har velat starta har fungerat och det har skapats flera träffpunkter för äldre i församlingen under Birgittas tid i verksamheten, både samtalsgrupper, hembesöksgruppen och promenadgrupper för lite piggare pensionärer.

–De grupper som har bildats är mycket välkomnande mot nya deltagare, och det gör mig varm av glädje.

Samverkan med andra

Birgitta har samarbetat med personal inom Fagersta kommun kring föreläsningar och informationskafé. Samverkan har också skett med En hjälpande hand i Fagersta och Odd Fellow.

Hon har trivts väldigt bra både med arbetsuppgifterna och på själva arbetsplatsen.

–Jag uppskattar att jag har fått arbeta med människor utan stress. Och alla fina människor jag fått möta! Jag har upplevt ett

Birgitta Hellman, diakoniarbetare

fantastiskt fint samarbete mellan all personal i församlingen. Alla har viljan att göra sitt bästa, säger hon.

Blandade känslor

Inför pensioneringen har hon lite blandade känslor. Vissa stunder sitter gråten i halsen när hon tänker på att hon ska sluta, och samtidigt ser hon fram emot att göra andra saker. Hon blir en aktiv pensionär och dagarna kommer inte att bli svåra att fylla med en liten hund och två hästar i sin ägo.

–Jag ser fram emot att få bestämma helt över min tid, och jag behöver öva mig på att tänka på mig själv, funderar hon. Hon trivs så bra med människorna i de grupper som hon arbetat med så hon kommer säkert att dyka upp där som deltagare emellanåt. Det frivilliga uppdraget som kyrkvård kommer hon också att fortsätta med.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Välkommen till kyrkan i jul!

Lördag 21/12

kl 17 Gränslösas julkonsert i Västanfors kyrka. Fri entré.

Julafton 24/12

kl 11 Julbön vid krubban i Västanfors kyrka.

kl 17 Julbön i Västervåla kyrka.

Juldagen 25/12

kl 07 Julotta i Västervåla kyrka med Kyrkokören.

Annandag jul 26/12

kl 11 Joulukirkko. Finsk julgudstjänst i Brukskyrkan.
kl 15 Gudstjänst i Brukskyrkan.

Nyårsafton 31/12

kl 15 Nyårsbön i Västanfors ka.

Nyårsdagen 1/1

kl 18 Nyårsandakt i Lindgårdens vinterträdgård.

Söndag 5/1

kl 11 Mässa i Västanfors kyrka.

Trettondedag jul 6/1

kl 11 Julgransplundring med kort andakt på Lindgården. Dans kring granen och fika. Tomten kanske kommer!

Kyrkans Begravningsbyrå har fått ny hemsida

Välkommen att besöka den nya hemsidan på www.kyrkansbegravningsbyra.se
Se filmerna som finns på [youtube.com/@KyrkansBegravningsbyra](https://www.youtube.com/@KyrkansBegravningsbyra)
Vi finns även på Facebook [facebook.com/kyrkansbegravningsbyrafagersta](https://www.facebook.com/kyrkansbegravningsbyrafagersta)
och på Instagram [instagram.com/kyrkansbegravningsbyrafagersta](https://www.instagram.com/kyrkansbegravningsbyrafagersta)

Familjegudstjänst med Norrby teater

Den 27 oktober medverkade Norrby teater med en pjäs på familjegudstjänsten i Västanfors kyrka. Häxan var glad för att det var halloween, men jultomtarna var ivriga och ville sätta igång med julen. Kan man ha halloween och jul samtidigt? Det tyckte inte häxan. Barnkören Diamanterna sjöng flera sånger. Efter gudstjänsten fick barn och föräldrar äta hamburgare med bröd på Lindgården.

Platser finns på förskolan Linden och Lindgårdsskolan

Det finns några lediga platser på förskolan Linden. Även i Lindgårdsskolans förskoleklasser (barn födda 2018) och i klasserna år 1 (f. 2017) och år 4 (f. 2014) innevarande läsår. Ansök om plats för ditt barn på hemsidan www.lindgardsskolan.se

Förskolan Linden.

Nästa tidning

Vårens nummer av församlingstidningen Mitt i livet kommer ut den 12-14 april, veckan före påsk. Tidningen delas ut till alla hushåll i Västanfors Västervåla församling fyra gånger om året. Hör av dig till redaktören om du inte får någon tidning.

MITT i LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.
Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06.
Tryck: Xerman, Västerås. Omslagsfoto: Mathias Cederholm/Ikon. Redaktören svarar för osignerat material.

www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Sprid ljus i mörkret

I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt.
Act Svenska kyrkan arbetar för fred i de mest konfliktdrabbade delarna av världen.
Tillsammans gör vi skillnad. **Swisha din gåva för fred till 900 1223.**

